Hallinto- ja turvallisuusjaoston kuuleminen keskiviikkona 27.9.2017 klo 12:45

HE 106/2017 vp *Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018*

VUODEN 2018 TALOUSARVIOESITYS; luku 26.10 Poliisitoimi

1) Nykytila ja toimintaa ohjaavia linjauksia

Talousarvioesityksen poliisitoimen luvussa kuvataan poliisitoimen sekä Suojelupoliisin tulot ja menot sekä keskeisimmät toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet ml. resurssit talousarviovuodelle. Lisäksi luvussa on esitetty maastapoistamisiin ja noutokuljetuksiin ehdotettavat menot ja viranomaisten kenttäjohtojärjestelmän (KEJO) menot.

Viime vuosina sisäisen turvallisuuden resursseja on kyetty lisäämään vaikeasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta. Toisaalta hallitusohjelman mukaiset toimintamenosäästöt ja muut tehdyt leikkauspäätökset pienentävät poliisin toimintamenoja kumuloituvasti siten, että sisäisen turvallisuuden toimijat joutuvat etsimään koko ajan haastavassa toimintaympäristössä uusia, tehokkaampia ja tuottavampia toimintamalleja vähenevien resurssien takia.

Suomen sisäinen turvallisuus on sidoksissa muiden EU:n jäsenvaltioiden ja naapurivaltioiden turvallisuustilanteisiin. Keskeisiä teemoja budjettivuonna 2018 ovat mm. terrorismin torjunta sekä väkivaltaisen ekstremismin ja radikalisoitumisen torjunta, maahanmuutto, kyberturvallisuus ja hälytystoiminta. Myös kansainväliset velvoitteet asettavat vaatimuksia toiminnalle.

Poliisin taloustilanne heikkenee merkittävästi vuodesta 2019 alkaen määrärahatason laskiessa vuoden 2018 tasosta (720,7 milj. euroa) yli 20 milj. eurolla n. 700 milj. euroon. Poliisi on jo kuluvana vuonna käynnistänyt sopeuttamistoimia talouden raameissa pysymiseksi tulevina vuosina. Sopeuttamistoimien lähtökohtana on, että kaikin käytettävissä olevin keinoin hillitään poliisimiesten määrän laskua, miltä ei kuitenkaan voida täysin välttyä.

Sisäisen turvallisuuden strategia

Hallitus antoi toukokuussa 2016 eduskunnalle selonteon sisäisestä turvallisuudesta. Selonteossa arvioitiin turvallisuusympäristön uusia haasteita erityisesti sisäministeriön hallinnonalan ja sen tuottamien palvelujen näkökulmasta. Sisäisen turvallisuuden strategia on sisäisen turvallisuuden selonteon jatke. Strategia tarkastelee sisäistä turvallisuutta laajan turvallisuuskäsityksen näkökulmasta. Poliisihallitus huomauttaa hallintovaliokunnan todenneen lausunnossaan (HaVL 22/2017 vp -O 36/2017 vp), että sisäisen turvallisuuden selontekomietintö on eduskunnan vastaus sisäisen turvallisuuden selontekoon ja että selontekomietintö on ensisijaisin asiakirja sisäisen turvallisuuden kehittämisessä siltä osin kuin kyseistä toimialaa on selonteossa käsitelty. Tämä ei saa unohtua strategiassa eikä sen toimeenpanossa. Tämä merkitsisi muun muassa kehysrahoituksen lisäämistä ainakin henkilöstömenoihin, kalustoon ja teknologiaan.

2) Poliisitoimen toimintamenot 26.10.01

Momentin määräraha ja toiminnan painopisteet 2018

Toimintaympäristö

Poliisin toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi. Muutos on ollut nopea ja pysyvä. Krimiltä alkanut kehitys on tehnyt turvallisuustilanteesta myös haastavasti ennustettavan. Epävarmuutta aikaansaavat erityisesti Itämeren jännittynyt tilanne, kansainvälinen voimapolitiikka, turvapaikanhakijat lieveilmiöineen sekä eurooppalainen uusimuotoinen terrorismi. Samalla maailman perusrakenteet muuttuvat kiihtyvällä tahdilla globalisaation ja digitalisaation myötä. Tilanne horjuttaa kansalaisten turvallisuudentunnetta ja äärimmillään koettelee yhteiskuntarauhaa.

Yksityiskohtaisemmin vakavimpia turvallisuusuhkia ovat kouluampumisten kaltaisten väkivallantekojen sekä niin sanotun hybridivaikuttamisen ohella yksittäiset toimijat ja pienryhmät, jotka saavat motivaatiota radikaali-islamistisesta propagandasta tai terrorijärjestöjen kehotuksista. Terroriuhkan muutos linkittyy osin turvapaikanhakijatilanteeseen.

Maahanmuutto ja turvapaikanhakijatilanne ovat tuoneet mukanaan myös lieveilmiötä. Näitä ovat mm. polarisaatiokehitys, vihapuhe ja terrorismipotentiaalin kasvu. Vaikka näitä ja muita maahanmuuton sivutuotteita on jo ilmennyt, vasta lähivuodet näyttävät mihin suuntaan tilanne kehittyy. Samalla on selvää, että laajamittainen laiton maassa oleskelu on riski sisäiselle turvallisuudelle.

Kuvattujen vakavimpien ja osin uusiksi uhiksi jäsentyvien ilmiöiden ohella poliisilla on jäljellä kaikki vanhat tehtävänsä. Niiden luonne on kuitenkin monimutkaistunut. Poliisin tehtäväkenttä on siten ennätyksellisen laaja ja haastava. Tämä kaikki asettaa entistä suurempia vaatimuksia mm. henkilöstöresurssien allokoinnille, henkilöstön osaamiselle sekä välineistön ja lainsäädännön ajantasaisuudelle.

Poliisitoimen toimintamenojen määrärahataso

Poliisi pyrkii vastaamaan turvallisuusympäristön muutoksiin ja monimutkaistuvaan tehtäväkenttäänsä seuraavin taloudellisin edellytyksin:

Vuoden 2017 määrärahataso (697 miljoonaa euroa) nousee vuonna 2018 noin 720,6 miljoonaan euroon (kasvua noin 24 miljoonaa euroa). Luku sisältää vuoden 2017 huhtikuun kehyspäätöksessä poliisin toimintamenomomentille myönnetyn 34,5 miljoonan euron tasokorotuksen (josta on ydintoimintojen turvaamiseen osoitettu 33,5 miljoonaa euroa ja 1,0 euroa poliisin suorituskyvyn parantamiseen). Lisäksi hallituksen elokuun budjettiriihen yhteydessä poliisin toimintamenomomentille ehdotetaan vuodelle 2018 lisäystä yhdeksän (9) miljoonaa euroa (tästä erästä rahoitusta kohdennetaan poliisin vaativien tilanteiden kalusto- ja varustehankintoihin, sekä parantamaan poliisin valmiutta terroritekoihin ja uusiin uhkiin vastaamiseksi). Poliisin määrärahoista ehdotetaan 4,2 milj. euron siirtoa momentille 33.02.20 kuolemansyyn menojen selvittämiseen. Siirron yhteydessä myös kustannusvastuu siirtyy STM:n hallinnonalalle.

Siirtyvän erän osalta vuodelta 2016 siirtyi noin 34,7 miljoonaa euroa vuodelle 2017. Vuodelta 2017 ennustetaan siirtyvän erän määrän olevan enää vajaa 14 miljoonaa euroa vuodelle 2018.

Vuonna 2017 henkilötyövuositavoitteena on noin 7 200 poliisimiehen ja noin 2 263 muun henkilöstön määrä.

Kevään kehysriihessä esitetyllä kehystason nostolla poliisimiesten määrän syöksykierre on saatu pysäytettyä ja vuoden 2018 osalta kyetty hillitsemään poliisimiesten vähentämistarvet-

ta suhteessa alkuperäisen kehyksen mukaiseen tarpeeseen (-600 htv). Tämä kuitenkin edelleen edellyttää poliisin sisäisen kehysjaon kriittistä tarkastelua.

Resurssit suhteessa toimintaympäristöön - tarve pitkän tähtäimen suunnitteluun ja yli hallituskauden yltävään rahoituspohjaan

Sisäisen turvallisuuden strategian tavoitteeksi on kirjattu, että Suomesta tulee maailman turvallisin maa. Poliisihallituksen arvion mukaan Suomen julkistalouden tilassa ja poliisille osoitetuilla, hallituksen kehyspäätöksen mukaisilla määrärahoilla tämä ei näytä mahdolliselta eikä realistiselta pyrkimykseltä koko kehyskaudella.

Poliisi on sitoutunut sopeuttamaan toimintansa sille osoitettaviin kehyksiin, mutta rehellistä on avoimesti todeta, että poliisin perusrahoituksen taso herättää syvää huolta nykyisissä olosuhteissa. Niukkojen resurssien aikana priorisointi on aina pois jostain muualta. Se ei kuitenkaan saa vaikuttaa turvallisuustilanteeseen. Tämä on tasapainoilua – osin aikaa vastaan.

Poliisitoiminnan yksi keskeisimmistä haasteista onkin toiminnan ja talouden yhteensovittaminen ja niiden kehittymistarpeet vähenevien resurssien ja toimintaympäristön vakavien muutosten yhtälössä.

Erityisen tärkeää olisi turvata resurssit pitkäjänteisesti yli hallituskauden, jotta poliisi voisi aidosti ja uskottavasti tehdä pitkän tai edes keskipitkän tähtäimen strategista suunnittelua. Esimerkiksi poliisin koulutus kestää 3,5 vuotta - sisään otettavien poliisikokelaiden määrä joudutaan suhteuttamaan rahoituspohjaan.

Meneillään olevan 2000-luvun pääosin tempoileva ja lyhytjänteinen rahoitusrakenne ei ole mahdollistanut riittävän suunnitelmallista viranomaistoimintaa ja sen kehittämistä olosuhteiden mukaisesti. Tosiasia on, että on selvitty, koska on venytty, priorisoitu ja vältytty pahimpien uhkaskenaarioiden realisoitumiselta. Kun katsotaan maailmantilannetta, poliisitoiminnallinen uhkapeli alkaa näyttäytyä koko ajan vaarallisemmalta. Nykyisessä turvallisuustilanteessa poliisin rahoituspohjan epävarmuus (rahoituspohjan jatkuvasti heikkenevä näkymä seuraavaa vuotta pidemmälle) alkaa (tai uhkaa alkaa) muodostua yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden kannalta kriittiseksi.

Samalla kansalaisilla on täysi oikeus tietää, millä keinoin ja resurssein heidän turvallisuuttaan pyritään ylläpitämään. Suomen tekeminen maailman turvallisimmaksi maaksi vaatisi tuntuvia taloudellisia lisäpanostuksia poliisin toimintamenoihin eräiden muiden Pohjoismaiden ja Euroopan maiden mallin mukaisesti. Suomen linjan voidaan todeta olevan päinvastainen.

Taulukko 1. Poliisiresurssit Pohjoismaissa

Poliisiresurssit Pohjoismaissa

Maa	Poliisi-miehiä 2017	Poliisi-miehiä 2020	Asukkaita 2017	Poliiseja per 1000 asukasta 2017	Poliiseja per 1000 asukasta 2020	Lisäystarve Suomessa, jos vastaava taso kuin muissa Pohjoismaissa 2017
Tanska*	10 621	0	5 714 912	1,86		+3103
Ruotsi	19 176	21 403	10 023 893	1,91	2,14	+3406
Suomi	7 200	6 777	5 543 860	1,30	1,22	
Norja	9 600	11 200	5 267 146	1,82	2,13	+2904
Islanti	670	670	334 666	2,00	2,00	+3898

* Tanska ei pysty ennustamaan vuoden 2020 lukuaan

Jo todetusti vuosien 2017 ja 2018 osalta poliisi tavoittelee 7 200 poliisimiehen (htv) määrää. Koko kehyskaudella henkilöstövähennysten tarpeeksi on arvioitu noin 400–500 poliisimieshtv:tä verrattuna vuoden 2016 toteumatasoon.

Keskipitkällä aikavälillä Poliisihallitus lähtee siitä, että hallintovaliokunnan vuosituhannen alussa määrittelemä poliisimiesten taso – 7 850 poliisimiestä silloisena htv -tasona – on nykyisessä turvallisuustilanteessa se kestävä minimivaatimus, johon tulevina vuosina olisi kansallisen turvallisuuden ja poliisin tehtävistä selviytymisen vuoksi palattava.

Samalla mikäli vuonna 2021 poliisimiesten määrä olisi edes nykyiset 7 200 henkilötyövuotta, tarvitaan lisärahoitusta noin 30 miljoonaa euroa. 7 500 poliisimiehen taso puolestaan edellyttäisi noin 50 miljoonan euron ja 7 850 poliisimiehen taso runsaan 70 miljoonan euron lisäpanostuksen. Tämä on vähäinen hinta turvallisuudesta ja yhteiskuntarauhasta. Arviot lisämäärärahatarpeesta kuvaavat karkealla tasolla sitä kuilua, mikä nykyisen kehystason ja htv-lisäysten välillä vallitsee.

Poliisi on tyytyväinen kevään kehyspäätöksen ja viimeisimpänä syksyn budjettiriihen tulokseen sekä niissä sisäisen turvallisuuden panostamiseksi tehtyyn arvovalintaan kompensoida aiempia leikkauksia ja osoittaa kipeästi kaivattua taloudellista helpotusta - edes hetkellisesti.

Nyt saadun lisärahoituksen ulkopuolella on kuitenkin selvää, että aiempien leikkausten paikkaamiseksi on edelleen jäljellä merkittävää korjausvelkaa ja sopeuttamistarvetta. Nykyisellä rahoituspohjalla poliisimiesten määrä uhkaa tippua vuoden 2018 jälkeen kriittiselle tasolle. Samalla sopeuttamisen edellytykset ovat entistä ongelmallisempia, erityisesti huomioiden jo tehdyt toimenpiteet, sekä muuttunut turvallisuusympäristö. Prosesseja on kehitetty ja hallintoa vähennetty sekä toimintoja virtaviivaistettu. Poliiseja tarvitaan tästä huolimatta lisää kansalaisten tarpeita varten – turvallisuuden ylläpitämiseksi. Kysymys on poliisin lakisääteisistä tehtävistä johtuvista tarpeista, ei poliisin omista tarpeista.

Aivan keskeistä olisi, että poliisimiesten määrän pitkänaikavälin rahoitus varmistettaisiin ja toiminnan suunnittelu mahdollistettaisiin yli hallituskauden yltävälle jaksolle ilman korvamerkittyjä kohdennuksia.

Poliisimiesten määrässä ja poliisitoiminnassa on kysymys valtion ydintehtävistä, joiden oikeusvarma ja riittävä hoitaminen on julkisen talouden kokonaisuudessa mahdollista suhteellisesti varsin pienin taloudellisin lisäpanostuksin. Kyse on myös turvallisuuskentän sisäisistä priorisoinneista. Kun poliisi kohtaa pääosan uusista uhista ensivasteena, on sen toimintavasteen riittävyyden takaaminen omiaan vähentämään tilanteiden eskaloitumista muiden turvallisuusviranomaisten tehtäväkentälle. Lopulta kaikki kiinnittyy kykenevään ja riittävään henkilöstöön. On tärkeää varmistaa, että poliisi myös jatkossa kykenee uskottavasti turvaamaan kaikkia, kaikkina aikoina.

Tämän lisäksi tarvitaan lainsäädännöllisiä toimia, joilla poliisin kehysrahoitukseen kohdistuvia paineita voidaan hillitä.

Resurssit: muu henkilöstö

Tiedossa olevilla hallitusohjelman mukaisilla kirjauksilla muun henkilöstön määrä vähenee vähintään hankinnasta maksuun -toimenpideohjelman (Hama) ja Palkeille tehtävien kirjapitotehtävien siirron verran, eli noin 28 htv. Kyseistä vähennystarvetta ei kyettäne hoitamaan täysin vuonna 2018, koska henkilöstön määrän vähentämismahdollisuus puhtaasti poistuman kautta jakaantuu epätasaisesti yksiköiden välillä. Vähennystä jouduttaneenkin jaksottamaan myös tuleville vuosille.

3) Arviointia poliisitoimialueittain

Valvonta- ja hälytystoiminta

Operatiivinen toimintavaste ja välineet

Kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus pyritään säilyttämään (valtakunnallisesti). Poliisin toimintavasteen ylläpito on perusedellytys niin uusiin uhkiin kuin perinteisiin kiireellisiin hälytystehtäviin vastaamisessa. Kyse on käytännössä toimintakykyisten kenttäpoliisipartioiden riittävästä määrästä. Tämän ohella edellytetään kouluttamista ja ajantasaista sekä suorituskykyistä välineistöä.

Turun epäilty terrori-isku osoitti, että terroriteot voivat tapahtua myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Toimintakykyisten poliisipartioiden tuleekin jakaantua valtakunnallisesti, painopisteen ollessa suurissa kaupungeissa. Nykyresurssilla poliisin mahdollisuudet yleisvalvontaan tai muuhun näkyvään toiminta harva-alueilla on lähes olematonta. Tulevien vuosien rahoituspohjan arvioidaan heikentävän tilannetta entisestään.

Poliisin toimintakyvyn varmistamiseen, oman henkilöstön suojaukseen ja mm. viestiliikenteen suorituskyvyn kehittämiseen tarvitaan pitkän aikavälin hankintatoimien lisäksi nopeammin toteutettavat varautumishankinnat. Näiden tavoitteena on mm. poliisin nykyisen aseistuksen ja suojavarustelun uusiminen ja tason nosto.

Tässä kokonaisuudessa on huomattavaa, että sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden raja-aita on ainakin perinteisessä mielessä poistunut. Terrorismi- ja hybridiympäristössä poliisilla on sisäisen turvallisuuden yleisviranomaisena aivan keskeinen tehtävä tunnistajana, puuttujana ja eskaloitumisen estäjänä. Poliisin resurssi ja resilienssi on siksi keskeinen kansallisen kokonaisturvallisuuden takaaja.

Laiton maassa oleskelu

Laittoman maahantulon hallittavuus pyritään säilyttämään sekä varmistamaan että torjuntatoimenpiteet ovat uskottavia ja tehokkaita. Kielteisten turvapaikkapäätösten täytäntöönpano pyritään pitämään tehokkaana siltä osin kuin poliisi voi asiaan vaikuttaa.

On huomattavaa, että turvapaikanhakijatilanne on nyt tasoittunut ja alkanut purkautumaan, kun useat turvapaikkahakemukset on ratkaistu lopullisesti ja lainvoimaisesti. Poliisitoiminnallisesti kysymys kuitenkin on vain painopistemuutoksesta – ei tilanteen helpottumisesta. Samalla poliisi on alkuvuodesta 2016 lähtien varautunut palautusruuhkaan ja laittoman maassa oleskelun mahdolliseen lisääntymiseen. Realismia on todeta, ettei kaikkia lopullisen kielteisen päätöksen saaneita koskaan pystytä palauttamaan.

Poliisihallitus kiinnittää huomiota myös siihen, että noin 30 % maahan saapuneista turvapaikanhakijoista todennäköisesti saa Suomesta turvapaikan ja jää pysyvästi maahan. Kotouttaminen on ensiarvoista yhteiskuntaan integroitumiseksi. Tilanne on kuitenkin haastava, mm. huomioiden monen maahanmuuttajan täysin Suomesta poikkeava lähtömaan kulttuuriympäristö, yhteiskunta- ja oikeuskäsitys sekä luottamus ja suhtautuminen mm. viranomaisiin. Tällä on tai saattaa olla pitkä-aikaisia vaikutuksia turvallisuusviranomaisten ja etenkin poliisin toimintaan.

Liikennevalvonta

Liikennevalvonnan vaikuttavuus pyritään säilyttämään. Jo pidemmän aikaa on liikennevalvonnasta kohdennettu resursseja muuhun poliisitoimintaan. Kehityksen arvioidaan jatkuvan.

Rikostorjunta (ml. harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunta)

Uusien uhkien rikostorjunta

Uusien uhkien torjunta tarkoittaa rikostorjunnan sisällä panostusta erityisesti vakavien henkeen ja terveyteen kohdistuneitten rikosten sekä seksuaalirikosten tutkintaan ja ennalta estoon. Uusi olosuhde edellyttää resurssien kohdentamista ennalta estävän toiminnan akuutteihin ja aikaa vieviin ilmiöihin kuten väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin sekä vihapuheen torjuntaan. Henkilöstöä pyritään lisäämään erityisesti turvapaikkatutkintaan, uhka-toiminnon vahvistamiseen sekä vihjeiden käsittelyn tehostamiseen ja kyberkyvykkyyden parantamiseen. Tämä tarkoittaa väistämättä päivittäisrikollisuuden torjuntaan käytettävän resurssin vähenemistä.

Uudet uhat linkittyvät myös talousrikosympäristöön. Talousrikostorjunnassa pyritään jatkossakin reaaliaikaiseen rikostutkintaan, avoinna olevien juttujen määrän vähentämiseen, tutkinta-aikojen lyhentämiseen ja takaisin saadun rikoshyödyn määrän kasvattamiseen entistä tiiviimmällä poliisi-syyttäjä -esitutkintayhteistyöllä.

Tietoverkkorikollisuuden torjunnassa pannaan täytäntöön vielä toteuttamatta olevat kansallisen kyberstrategian täytäntöönpano-ohjelmassa esitetyt toimenpide-ehdotukset.

Rikollisuuden ja rikostorjunnan tilannekuva, ennuste ja tarpeet

Rikoslakirikosten selvitystason (pl. liikennerikokset) arvioidaan laskevan. Poliisin tuloksellisuuden lasku perusrikostutkinnan osalta vaikuttaa kaikkiaan oikeusprosessiin ja sen laatuun.

Samalla myös viranomaisten tietoon tulleiden rikosten määrä on laskenut. Toisaalta eri rikoslajien välillä on vaihtelua ja joidenkin rikosten määrän trendikäyrä on nouseva. Rikollisuuden kasvua on erityisesti petos- ja maksuvälinepetoksissa. Huomattavaa myös on, että piilorikollisuuden määrä on monessa rikoslajissa merkittävä. Piiloon jäävät rikokset ovat joka tapauksessa usein vähintäänkin uhrin kannalta vakavia, kuten lähi- ja perhesuhdeväkivalta, seksuaalirikokset tai ihmiskauppa.

Internetin ja sosiaalisen median lisääntymisen myötä rikollisuus on kansainvälistynyt ja digitalisoitunut. Tällä on keskeinen merkitys poliisin tutkintamenetelmiin ja -mahdollisuuksiin. Kun verkossa tai osin sen välityksellä tehtävien rikosten määrä on räjähdysmäisesti lisääntynyt, myös osa ”perinteisestä” rikollisuudesta on siirtynyt verkkoon. Näistä esimerkkeinä mainitaan virtuaalivaluutoilla tapahtuva huumausainekauppa Internetin suojatun osan darknetin foorumeilla, nettipetokset ja luottokorttitietojen kalastelu. Samalla tietokoneista ja tietoverkon palveluista saatava digitaalisen todistusaineiston merkitys korostuu ja on keskeinen myös muissa kuin kyberrikoksissa.

Tulevaisuudessa internetiin kytkettyjen laitteiden ja palvelujen määrä kasvaa ja monipuolistuu. Lisäksi tietoverkkoa käyttävien ihmisten määrä lisääntyy erityisesti kehittyvistä maista. Esineiden internet (IoT), koneoppiminen, keinoäly, robotisaatio ja palveluiden monipuolistuminen esimerkiksi finanssialalla (Fintech) kehittävät yhteiskuntaan merkittäviä uusia palvelukonsepteja. Samalla ne lisäävät kyberuhkia ja viranomaisen tarvetta pysyä kehityksessä mukana.

Yhteenvetona: vaikka kokonaisrikollisuuden määrä on laskeva, muuttuva ja monipuolistuva toimintaympäristö sekä yhtäältä tutkintaan suunnattujen resurssien rajallisuus haastavat ennustettavaa ja seuraamusvaikutteista rikostorjuntaa.

Tämä heijastuu tuloksellisuuteen ja näyttäytyy mm. tutkinta-aikojen kasvavana pituutena sekä ennalta estävyysvaikutuksen kaventumisena. Seurauksena aiheutuu luonnollisesti tyytymättömyytenä poliisiin sekä kantelutapauksien lisääntymistä. Tämä saattaa näkyä myös poliisin luotettavuuden laskuna, erityisesti jos kansalaisille tärkeiden päivittäisten poliisipalvelu-

jen saatavuus ja päivittäisrikosten palvelu- ja selvitystaso supistuu edelleen. Erityisen huolestuttavaa tämä on rikosvastuun toteutumisen takia. On tärkeää tiedostaa, että poliisin toiminta on ydinvaikuttaja koko myöhempään rikosprosessuaaliseen ketjuun ja erityisesti sen uskottavuuteen. Syyttäjien ja tuomioistuinlaitoksen työn onnistuminen kytkeytyy siten suoraan poliisin aiempaan tutkintaan.

Lopulta kyse onkin erityisesti rikosvastuun toteutumisesta. Yhteiskunnalla ei ole varaa tinkiä tästä. Yhä monimutkaistuvassa maailmassa tapahtuva tehokas ja oikeusvarma rikostutkinta paaluttuu kykenevään ja riittävään henkilöstöön. Vaikuttavuuden lisääminen tehdään yksinkertaisimmin ja ensimmäiseksi ketjun alkupäässä, poliisin työssä. Tämä edellyttää kykeneviä käsipareja.

Terrorismin torjunta (budjettiriihen lisämäärärahat)

Kuten Turun tapahtumat 18.8.2017 osoittavat turvallisuuden tunne horjuu nopeasti, kun uhka realisoituu tarpeeksi lähellä.

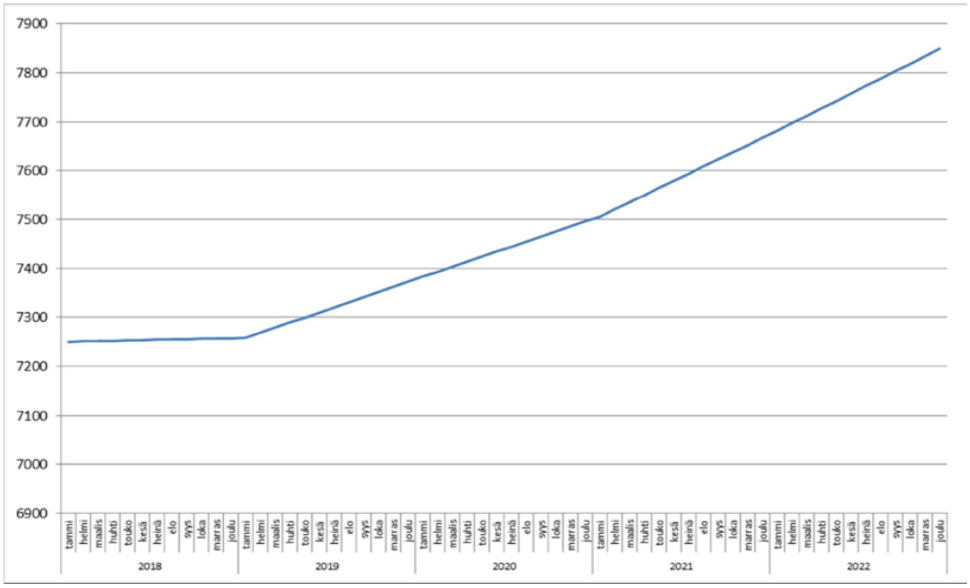
Suojelupoliisin uhka-arvion mukaan terrorismin uhka Suomessa on kohonnut. Suojelupoliisin uhka-arvion mahdollisella nostamisella seuraaville tasoille (korkea tai erittäin korkea uhka) olisi laajoja vaikutuksia poliisin päivittäistoimintaan. Käytännössä uhan korottaminen nykyisestä tarkoittaisi välittömästi päivittäistoiminnan voimakasta suuntaamista ja kustannusten merkittävää kasvua. Päivittäistoiminnan priorisoiminen johtaisi myös siihen, että joitakin poliisin lakisääteisiä tehtäviä jäisi konkreettisesti hoitamatta.

Turun operaatiossa nostettiin lyhytkestoisesti poliisin omaa valmiutta tilanteen hoitamiseksi. Näillä välttämättömillä varautumistoimilla on merkittäviä kustannusvaikutuksia. Myös esitutkinta Turun kaltaisissa kansainvälistä yhteistyötä edellyttävissä ja voimakasintressisissä teoissa maksaa. Resilienssikykyä on perusteltua kehittää mahdollisten useiden yhtäaikaisten iskujen tai yksittäisten pitkäaikaisten tehtävien hoitamiseksi.

Lupatoiminta

Poliisin lupahallinto vaikuttaa hallinnollisen päätöksenteon ja valvonnan keinoin rikoksia ennalta estävästi sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta turvaavasti yhteiskunnassa, jonka turvallisuustilanne on muutoksessa. Lupapalveluiden saatavuutta ja palvelujen laatua pyritään ylläpitämään painottaen sähköisten palveluiden kehittämistä ja niitä täydentävinä käyntiasioinnin palveluina julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudesta huolehtien. Lupahallinnon toiminnot ja prosessit uudistuvat hallinnollisesti kevyemmiksi.

Poliisikoulutuksen näkymät

Taulukko 1. Koulutettujen poliisimiesten arvioitu määrä 2018-2022

Nykyisillä aloituspaikkamäärillä on mahdollista päästä vuoden 2020 lopussa 7 500 poliisimieheen (lkm) ja vastaavasti 7 850 poliisimieheen (lkm) vuoden 2023 alussa. Lähtöoletuksena tässä on että koulutettujen, virassa tai rekrytoitavissa olevien poliisimiesten määrä on vuoden 2018 alussa noin 7250 poliisimiestä (7120 htv:ta,vuositasolla).

Tässä on oletuksena se, että vuosittainen eläkepoistuma olisi noin 139 - 188 henkilöä sekä muu kuin eläkepoistuma n. 80 henkilöä. Poliisi (amk) tutkinnon suorittajien määrä vuoteen 2020 asti menisi tähän mennessä aloittaneiden mukaan ja vuodet 2021 - 2022 arviolla 400 aloituspaikkaa/vuosi. Poliisiammattikorkeakoulu kykenee ottamaan nykyisillä valinta- ja koulutusjärjestelyillä vuosittain sisään enimmillään noin 400 aloittavaa opiskelijaa. Vuodelle 2018 sisäänottomäärää tullee olemaan 400.

Sisäänottomäärien nosto nykyisestä neljästäsadasta edellyttää huolellista arviointia yhteistyössä Poliisihallituksen ja Poliisiammattikorkeakoulun kesken toteuttamisvaihtoehtojen, -aikataulun ja rahoitustarpeiden täsmälliseksi arvioimiseksi.

ICT- ja materiaalihankinnat

Turvatakseen poliisimiesten määrän pysymisen vuonna 2018 noin 7 200 poliisimiehen tasolla, poliisi joutuu edelleen tarkastelemaan kriittisesti kehittämishankerahoituksensa tasoa. Poliisi ei aloita kehyskaudella kuin merkittäviä kehittämishankkeita tai hankkeita, joille se saa erillisrahoitusta. Poliisimiesten vähentämistarpeen hillitsemiseksi poliisi joutuu vuonna 2018 laskemaan kehittämisrahoitusta 22 miljoonaan euroon ja tästä eteenpäin aina -1 miljoonaa euroa / vuosi.

Poliisi joutuu sopeuttamaan myös keskitetyn rahoituksensa tasoa vuodelle 2018. Keskitetystä rahoituksesta maksetaan ICT-menot, ajoneuvohankinnat sekä merkittävät palvelusopimukset (Valtori ja Palkeet).

Käytännössä tämä tarkoittaa 8-10 miljoonan euron sopeuttamistarvetta etupainotteisesti jo vuodelle 2018.

Käytännössä vähennys ei kuitenkaan riittäne, jos vuodelta 2017 siirtyvä erä ei kasva. Merkittävimmät investoinnit joudutaan jatkossa esittämään erillisrahoituksella rahoitettavaksi. Investointeihin käytettävissä olevan rahan pieneneminen on tuonut esimerkiksi valvonta- ja hälytystoiminnan poliisiautojen vaihtovelkaa, joka on omiaan lisäämään kentällä toimivien poliisimiesten työturvallisuusriskejä.

Elokuun budjettiriihessä ehdotetusta 9 miljoonan euron lisärahoituksesta osoitetaan määrärahaa mm. terrorismin torjunnan suorituskyvyn parantamiseen esim. hankkimalla luotisuojattuja ajoneuvoja ja henkilökohtaisia suojavälineitä sekä muita aiemmin tehtyjen esitysten mukaisia välttämättömiä välineitä.

Nykyisellä kehysrahoituksella ei kyetä täysin hankimaan poliisin suorituskykyä nostavia investointeja. Huolimatta elokuun budjettiriihessä ehdotetusta merkittävästä lisäpanostuksesta poliisin valmiuteen torjua kyberrikoksia, tulee olemaan esim. kyberrikostorjunnassa haasteena ajan tasalla pysymisessä järjestelmä- ja ohjelmistokehittämisessä. Nykyinen kehystaso ei mahdollista lisäpanostuksia. Nyt esillä olevat keskitetyn rahoituksen ICT-menojen esitetyt alustavat leikkaukset olisi pääosin kohdistettava suoraan poliisihallinnon loppukäyttäjien palveluihin. Leikkaukset aiheuttaisivat ICT-palveluiden määrän, laadun ja tuen karsimisen.

Keskitetyn rahoituksen mahdollinen lisäleikkaaminen voi johtaa tilanteeseen, jossa kustannukset saattavat siirtyä osin hoidettavaksi poliisiyksiköiden kehysrahoituksesta. Tällä puoles-

taan on vaikutusta poliisiyksiköiden mahdollisuuksiin pitää rivissään yksikön htv-katon / tavoitteen mahdollistamaa henkilömäärää.

Poliisi tulee osallistumaan aktiivisesti myös valtion yhteisiin hallinnollisten prosessien kehittämiseen mm. Handi-hankkeessa. Taloushallinnon tehtävien siirron Palkeet-palvelukeskukseen sekä ohjelmistorobotiikan ja automaation lisääntymisen siellä, tulee näkyä kustannusten pienenemisenä myös asiakasvirastoissa. Tämä kustannusten pieneneminen helpottaisi keskitetyn rahoituksen leikkauspaineita.

Keskitetyn rahoituksen sopeuttamistoimilla pyritään hillitsemään poliisin henkilöstön ja erityisten poliisimiesten määrän vähentämisen tarvetta. Tulevien vuosien haasteeksi muodostuu edelliseltä vuodelta siirtyvän erän suuruus (15 milj.€/ vuosi) ja sen saatavuuden turvaaminen.

Toimitilat

Julkisen talouden suunnitelmassa on nostettu esiin valtion tavoite pienentää toimitilakustannuksia hallitusohjelman mukaisesti. Tästä poiketen poliisin toimitilojen vuokrakustannukset uhkaavat nousta merkittävästi tarkastelujaksolla johtuen rakennuskannan kunnosta. Poliisilla ei ole omin toimin juurikaan mahdollisuutta vaikuttaa näihin kustannuksiin, koska palveluverkkoa ei ole haluttu karsia. Kehyskaudelle kohdistuu tämän hetkisin tiedoin noin 20 miljoonan euron nousupaineet ja uhkana on, että Senaatin toimeenpaneman, omien kiinteistöjensä kuntokartoituksen jälkeen esiin nousee uusia toimitilojen kiireellisiä peruskorjaus- tai uudisrakentamistarpeita, jotka nostaisivat toimitilakustannuksia entisestään - pahimmillaan useita kymmeniä miljoonia euroja. Merkittäviä uusia toimitila-hankkeita ei voida jatkossa käynnistää ilman niihin saatavaa erillisrahoitusta.

Samalla poliisihallinnon henkilökunta ja kiinteistöt ovat potentiaalisia terrorismi-iskun kohteita. Turvallisuus tulee korostetusti huomioida uusien ja vanhojen toimitilojen rakenteellisissa ratkaisuissa aiempaa korostuneemmin. Tällä on merkittäviä kustannusvaikutuksia.

4) Maastapoistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot 26.10.20

Suomeen on erityisesti vuosien 2015 ja 2016 aikana saapunut kymmeniätuhansia maahanmuuttajia, joista valtaosa on turvapaikanhakijoita. Edellä todetusti useat turvapaikkahakemukset on nyt ratkaistu lopullisesti ja lainvoimaisesti. Keskeistä on, että kielteisen päätöksen saaneen on poistuttava maasta, eikä oikeutta jäädä Suomeen ole.

Palautettavien henkilöiden määrä on tällä hetkellä suuri ja kasvava. Samalla poliisi on kehittänyt toimintaansa palautusten tehostamiseksi valtakunnallisilla rakenteilla (mm. palautuspooli ja identifiointi-toiminto). Poliisi myös priorisoi mahdollisuuksien mukaan riskihenkilöiden palautuksen ja käyttää tarvittaessa tehokkaasti turvaamistoimia.

Ongelmallista kuitenkin on, että kiinnostus vapaaehtoiseen paluuseen on vähentynyt merkittävästi. Tämä johtunee osin siitä, että turvapaikkaprosessi on monen kohdalla pitkittynyt ja elämä on alkanut kiinnittyä Suomeen. Vapaaehtoisen paluun houkuttelevuutta on pyritty monin keinoin lisäämään, mutta on selvää, että kaikki eivät tule palaamaan vapaaehtoisesti. Sen vuoksi on entistä painokkaammin alleviivattava, että palautusten onnistumisessa keskeistä on kohdemaan suhtautuminen.

Poliisi ja Maahanmuuttovirasto ovat kehittäneet ratkaisuja vapaaehtoisen paluun houkuttelevuuden lisäämiseksi ja Suomen hallitus on osoittanut resursseja vapaaehtoisuuden edistämiseksi. Sisäisen turvallisuuden takaamiseksi olisi tärkeää, että tuo työ tuottaa pikaisesti tulosta. Tämän ohella olisi välttämätöntä saada solmittua toimiva palautussopimus Irakin kanssa. Poliisi ei pysty yksin ratkaisemaan mainittua sopimusoikeudellista ongelmaa.

Maastapoistamiseen ja noutokuljetuksiin on varattuna 9,1 miljoona euroa vuodelle 2018. Määrärahaa ei voi käyttää maastapoistamistoiminnan henkilöstömenoihin. Momentti on muutettu arviomäärärahasta 2-vuotiseksi siirtomäärärahaksi.

5) Suojelupoliisin toimintamenot 26.10.02

Momentille esitetään vuodelle 2018 yhteensä 30,1 milj. euroa. Määräraha on 2,75 milj. euroa suurempi kuin kuluvana vuonna. Nousu johtuu ensisijaisesti kevään 2017 kehyspäätöksessä Suojelupoliisille osoitetusta tasokorotuksesta (1,5 milj. euroa ydintoimintojen turvaamiseen ja 2,0 milj. euroa uusiin turvallisuusuhkiin ja toimintaympäristön muutokseen vastaamiseen). Lisäksi Suojelupoliisille osoitettiin vuoden 2018 talousarviota koskevassa budjettiriihessä yhteensä 2,5 milj. euroa kertaluonteisesti suorituskyvyn parantamiseen. Suojelupoliisin määrärahakehys v. 2018 sisältää 4,389 milj. euroa tuottavuusmäärärahaa Suojelupoliisin suorituskykyä (SSK) tehostavaan tietojärjestelmään

Suojelupoliisin henkilöstömäärä kasvaa v. 2018 yhteensä 45 henkilötyövuodella vuodelle 2018 osoitettujen lisämäärärahojen johdosta. Vuonna 2018 Suojelupoliisissa työskentelee 211 htv:ta poliisimiehiä ja 154 htv:ta muuta henkilöstöä, yhteensä 365 htv:ta.

Suojelupoliisin keskeisenä tavoitteena on kansallista turvallisuutta uhkaavien tekojen ja hankkeiden ennalta estäminen ja ennakoivan ja merkityksellisen tiedustelutiedon tuottaminen yhteiskunnan turvallisuuden edistämiseksi ja valtionjohdon päätöksenteon tueksi.

Turvallisuusympäristön viimeaikaiset merkittävät ja nopeat muutokset ovat vaikuttaneet Suojelupoliisissa keskeisesti kaikkiin sen sektoreihin (terrorismin torjunta, sisäinen turvallisuus, laittoman tiedustelun torjunta sekä tiedonkeruu- ja raportointitoiminta), mikä on asettanut koko viraston toiminnalle erityisiä ja aiempaa suurempia vaatimuksia. Suojelupoliisi on toimintaansa tehostamalla sekä organisaatiotaan ja toimintojaan jatkuvasti kehittämällä pyrkinyt sopeutumaan kehystason edellyttämiin muutoksiin sekä edellä selostetulla tavalla samalla myös pyrkinyt pitämään esillä resurssiensa turvaamistarvetta. Edellä mainitut toimenpiteet jatkuvat edelleen muun muassa viraston toimintaa uuden strategian mukaisesti kehittäen sekä keskittymällä voimavarojen tehokkaaseen suuntaamiseen.

Vuodelle 2018 osoitetulla 2,5 milj. euron lisämäärärahalla suorituskykyä parannetaan erityisesti tiedonhankinnan esikäsittelyssä, kenttävalvonnassa sekä analyysityössä.

Jotta Suojelupoliisi kykenee suoriutumaan tehtävistään ja ennalta ehkäisemään toimialaansa kuuluvia uhkia muuttuvassa toimintaympäristössä, se on katsonut, että sen resursseja tulisi pitkäjänteisesti parantaa. Suojelupoliisi on aiemmin toistuvasti ja johdonmukaisesti nostanut esille lisärahoitustarpeen, jotta sen riittävät resurssit ja toiminnan nykyinen taso kyetään varmistamaan sekä toisaalta tehostamaan erityisesti terrorismin ja ääriliikkeiden torjuntaa. Kumulatiivisesti kasvavalla rahoituksella Suojelupoliisi kykenee vahvistamaan sen ydintoimintoihin kuuluvia valmiuksia pitkäjänteisesti.

Suojelupoliisi katsoo, että hallituksen esityksessä kuvatut resurssilisäykset muodostavat hyvän pohjan viraston toiminnan kehittämiselle muuttuvassa toimintaympäristössä.

6) Keskusrikospoliisin toiminnan painopisteet 2018

Poliisin toimialalla toimintaympäristön muutokset näkyvät erityisesti rajat ylittävän ja kyberrikollisuuden kasvuna sekä järjestäytyneen rikollisuuden toimijoiden kansainvälisen yhteistyön

lisääntymisenä. Laiton maahantulo ja turvapaikanhakijatilanne ovat asettaneet poliisin toiminnalle uusia haasteita. Vakavimman rikollisuuden torjunnassa etenkin sota- ja terrorismirikosten tutkinta on työllistänyt merkittävästi poliisia. Osana rahanpesun torjuntaa poliisi torjuu samalla myös terrorismin rahoitusta. Poliisi on pystynyt vastaamaan nopeisiin toimintaympäristömuutoksiin.

Sekä Europolin että Interpolin tulevaisuusarvioissa on tuotu esiin rikollisuudenalojen kasvava nivoutuminen toisiinsa. Petosrikollisuuden uudet muodot valtaavat alaa järjestäytyneen rikollisuuden tuottoisimpina sektoreina. Euroopassa voimakkaasti kasvaneilla tulokasväestöstä rekrytoivilla kansainvälisesti toimivilla jengeillä on paljon väkivaltakapasiteettia ja ne kiristävät kilpailua ja lisäävät väkivaltaa laittomilla markkinoilla. Kyberrikollisuus ja sen torjunta ovat maailmanlaajuisesti iso haaste. Volyymikehityksen myötä sen yhteiskunnalle aiheuttamat haitat ovat jatkuvassa kasvussa.

Kyberrikollisuus muodostaa tulevaisuudessa lähes yhtä ison uhan kuin perinteinen rikollisuus, joka sekin kasvavassa määrin toteutetaan verkkoympäristössä. Poliisihallitus on suunnitelmallisesti panostanut verkkorikostorjunnan kehittämiseen poliisissa. Keskusrikospoliisiin 15.4.2015 perustettu poliisin Kyberrikostorjuntakeskus tukee poliisiyksiköitä kyberrikostorjuntaan liittyvissä asioissa sekä myös perinteisen rikollisuuden torjunnassa, jossa enenevässä määrin vaaditaan kybertorjuntaosaamista. Kyberrikostorjuntakeskuksen toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin, mutta sitä olisi kustannustehokasta edelleen vahvistaa ja kehittää siihen luontevasti kuuluvilla toiminnoilla.

Kriisialueilla konflikteihin osallistuneiden henkilöiden toiminta länsimaissa, kansainvälisesti toimivan järjestäytyneen rikollisuuden vaikutusten leviäminen ja tietoverkkorikollisuuden nopeasti etenevät uudet ilmiöt asettavat lainvalvonnan kapasiteetin ennennäkemättömän paineen alaiseksi. Keskusrikospoliisi on tutkinut viimeisen reilun vuoden aikana useita terrorismi- ja sotarikoksia.

Turvapaikanhakijoiden määrän kasvu on aktivoinut äärikansallismielistä liikehdintää Euroopassa ja myös Suomessa. Vastaanottokeskusten toimintaan on kohdistunut erilaisia uhkaavia tekoja, ja on syytä olettaa, että tällainen toiminta tulee jatkumaan. Anarkistiainesten ja äärikansallisten tahojen välit ovat kiristyneet, mistä koituu väkivaltaisten yhteenottojen uhkaa.

Keskusrikospoliisiin perustettiin 1.4.2016 lukien turvapaikkaprosessiin liittyvä rikostorjuntaa ja turvallisuutta tukeva keskitetty toiminto (Tupa-toiminto), jonka tavoitteena on turvata riittävä tiedonsaanti ja oikea-aikainen tiedonkulku eri viranomaisten välillä.

Yksittäisten radikalisoituneiden henkilöiden väkivallantekojen ja terrorismin uhka on kasvanut myös Suomessa. Rajanveto on hämärtynyt siltä osin, onko kyse radikalisoitumisesta vai terrorismista. Torjuntatoimet ovat kuitenkin molempien osalta samankaltaiset. Väkivaltaa ihannoivat ja häiriintyneet yksilöt, niin sanotut yksinäiset sudet, muodostavat vakavan riskin yhteiskunnalle. Poliisi on toimivan seurannan, tilannekuvan ja yhteistyön ansiosta pystynyt estämään vakavia väkivallantekoja. Tapausten seuranta on pitkäkestoista ja vaatii huomattavia resursseja. Keskusrikospoliisiin on vuoden 2016 alusta perustettu Poliisihallituksen tuella erillinen toiminto tukemaan poliisin uhka-arviotoimintaa.

Järjestäytyneistä rikollisryhmistä Suomessa näkyvimpiä ovat tunnukselliset rikollisjengit. Alamaailman kurinpitoon ja välienselvittelyyn liittyvä väkivalta yleistyy. Kriisialueilta tulleiden aseelliseen toimintaan tottuneiden tulokkaiden rekrytointi lisää rikollisryhmien väkivaltakapasiteettia, vaikuttaa ratkaisevasti rikollisten voimasuhteisiin ja voi johtaa entistä aggressiivisempaan rikollisuuteen.

Poliisi varautuu kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden pyrkimykseen jäädä maahan ja välttää maasta poistaminen. Maassa luvattomasti oleskelevat henkilöt ovat alttiita ajautumaan rikolliseen toimintaan ja tulemaan hyväksikäytetyiksi sekä ihmiskaupassa että muussa rikollisessa toiminnassa.

Internetissä ilmenevän viharikollisuuden torjuntaan on kehitetty Poliisihallituksen ohjaamana ja tuella valtakunnallinen toimintamalli, jossa periaatteena on nollatoleranssi. Suuren volyyminsä johdosta toiminta edellyttää siihen osoitettavien voimavarojen kasvattamista nykyisestä.

Vaikka Keskusrikospoliisin rooli painottuukin rikostorjuntaan, on sen toiminta yhteydessä tunnistettu tapauksia, joissa on ollut havaittavissa epäasiallisen vaikuttamisen piirteitä (hybridivaikuttaminen). Sisäisen turvallisuuden viranomaisilla tulee olla sekä kyky havaita ja tunnistaa monimuotoiset ja eriasteiset uhat että riittävät voimavarat pitkäkestoisenkin tilanteen hallitsemiseksi.

Eduskunnan myöntämä lisärahoitus on ollut keskeinen mahdollistava tekijä rikostorjunnan onnistumisessa. Vuoden 2017 täydentävässä talousarviossa on toimintaympäristömuutosten johdosta poliisille myönnetty rahoitusta useisiin eri tarkoituksiin. Näitä ovat väkivaltaisten äärijärjestöjen laittoman toiminnan ja viharikosten torjuminen sekä CAM-hanke.

Edellä yksilöityihin toimintoihin liittyvät henkilötyövuosilisäykset ovat määräaikaisia ja päättyvät kuluvan vuoden lopussa. Poliisin kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää, että toimintojen resursointi turvataan ja virat voitaisiin vakinaistaa.

Jo aiemmin on päätetty yhdeksän miljoonan euron lisämäärärahasta poliisille kohdennettuna turvapaikkatilanteen edellyttämän toiminnan, Uhkat-toiminnan ja kyberrikostorjunnan vahvistamiseen. Rahoitus on kuitenkin yksivuotinen eikä ratkaise pitkällä aikavälillä toiminnan jatkuvuutta.

Nykyisessä ja näköpiirissä olevassa toimintaympäristötilanteessa poliisin keskeisiä kehittämiskohteita olisivat vakavimman rikollisuuden torjunnan osalta Rikostiedustelun edelleen tehostaminen (vihjeiden käsittely) sekä kaksoiskäyttöjärjestelmän hankinta ja käyttöönotto.

7) Helsingin poliisilaitoksen toiminnan painopisteet 2018

Maamme tiheimpänä väestökeskittymänä Helsinki on myös rikollisuuden keskus. Pääkaupungin toimintaympäristöön liittyvät muuttuvat tekijät vaikuttavat olennaisesti Helsingin poliisilaitoksen tehtäviin ja resurssitarpeisiin sekä edellyttävät toiminnan painottamista yhä voimakkaammin ennalta estävään toimintaan. Lisäksi Helsingin poliisilaitoksella on vastattavana muista paikallispoliisin yksiköistä poikkeavia valtakunnallisia ja alueellisia erityistehtäviä. Näiden velvoitteiden vuoksi Helsingin poliisilaitoksella on sellaisia erillistä resursointia vaativia erityistoimintoja, joita ei ole muissa poliisin yksiköissä.

Resurssitilanteesta huolimatta poliisilaitos on kuluvan vuoden aikana joutunut kohdentamaan resursseja erityisesti huumausaineiden katukaupan valvontaan. Tulokset ovat olleet näkyviä. Kuluvan vuoden aikana poliisi on kyennyt paljastamaan muun muassa laajan Rivotril -lääkeaineiden katukauppaverkoston sekä afrikkalaistaustaisten henkilöiden huumausaineiden levitysorganisaation. Edelleen vähenevillä resursseilla ei kyetä riittävästi panostamaan rikostorjuntaan ja edellä kuvatun mukaiseen näkyvään ja turvallisuuden tunnetta lisäävään toimintaan.

Ulkomaalaisvalvonta on ulkomaalaislain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa. Valvonnan tavoitteena on ennalta ehkäistä ja torjua laitonta maahantuloa ja

maassa oleskelua, tunnistaa ulkomaalaisten laitonta työntekoa sekä tunnistaa ihmiskaupan uhreja.

Vastaanottokeskuksista on viime ja tämän vuoden aikana kadonnut Suomessa yli 3000 turvapaikanhakijaa. Poliisi ja Rajavartiolaitos ovat tehostaneet ulkomaalaisvalvontaa kadonneiden henkilöiden tavoittamiseksi, ja jotta haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt eivät joudu rikollisten hyväksikäyttämiksi.

Muuttunut tilanne edellyttää viranomaisilta tehostettua toimintaa mahdollisten hyväksikäyttötapausten estämiseksi. Valvonnan tehostamatta jättäminen tarkoittaisi sitä, että hyväksytään mahdollisesti lisääntyvät hyväksikäyttötapaukset sekä niistä aiheutuva haitta yhteiskunnalle. Kehitys voi johtaa lisäksi asuinalueiden ja laittomasti maassa oleskelevien täydelliseen eriytymiseen muusta yhteiskunnasta.

Viime syksynä hallinto- ja turvallisuusjaoksen petosrikosten torjuntaan myöntämällä erityisrahoituksella toteutettu toiminta on ollut tuloksellista.